

Vlastivědná společnost muzejní v Olomouci

zapsaný spolek

Nabídka pořadů
v čase až do léta
nového roku
2017

Vážení přátelé,

se srdečným přáním všeho dobrého v nastávajícím novém roce předáváme jako již v několika předešlých letech první díl informací o připravených naučných pořadech – přednáškách, vycházkách, exkursích, zájezdech apod. (Druhý díl s nabídkou pro zbývající měsíce roku vyjde jako obvykle k 1. září 2017.) Nepřekvapujeme tedy žádnou převratnou novinkou a žádné další neobvyklé sdělení nemáme ani dnes, na prahu nového roku. Jednotlivé akce pro členy VSMO i veřejnost promyslely a připravily opět naše sekce – archeologická, historická, Historická Olomouc, literárně historická a hudební; s potěšením zejména připomínáme zvýšenou aktivitu loni obnovené sekce národopisné. Opět výrazněji posílí naše snahy odborní pracovníci Vlastivědného muzea nabídkou zajímavých přednášek a komentářů k současným výstavám, tentokrát více i s přírodovědným zaměřením. Tak se snad nezmenší ani veřejný zájem o výsledky práce Vlastivědné společnosti muzejní, z. s., který se – stejně jako loni i v předešlých letech – jistě projeví v účasti na všech připravených akcích, ale také dále se zvyšujícím počtem nových členů.

V platnosti zůstává možnost kontaktu s námi:

- **každé pondělí od 14 do 16 hodin** (Anna Petrželová, jednatelka),
- **každou středu od 15 do 17 hodin** (Bohumila Kühnová, hospodářka).

V těchto dnech a hodinách je možno získat podrobnější informace o našem programu, ale také uplatnit návrhy, náměty, případně námítky a stížnosti. V uvedených časech také telefonicky na čísle **585 515 135**.

Inspirace kalendářem

Tvůrci pracovního programu na rok 2017 měli snahu připomenout některá výročí významných událostí a osobností připadající na tento rok. V několika případech se však připravené pořady tematicky ještě vrátí k připomínce císaře Františka Josefa I., loňskému stému výročí jeho skonu a také k jeho době ukončené nešťastnou světovou válkou, před sto lety ještě stále trvající. Letos nás patrně nejvíce zaujme ještě o půlstoletí starší událost s nezměrným významem pro kulturní i společenské dějiny města Olomouce a velké části celé Moravy, kterou bylo před rovnými 150 lety – roku 1867 – založení Slovanského gymnázia v Olomouci, spolu se stejným ústavem v Brně první české střední školy na Moravě. I když je v současné době (jistě jen dočasně) v klidu kdysi tradiční složka VSMO – Sekce přátel Slovanského gymnázia –, bude dosti příležitostí ke vzpomínce na historii školy, zásluhy jejích pedagogů a absolventů, ale také k osvětlení některých poznatků místopisných. Třeba také o starobylém měšťanském domě č. p. 150 v Purkrabské ulici (na snímku) a sousedním, déle než sto roků už zbořeném domě č. p. 151, kde začalo před půldruhým stoletím Slovanské gymnázium nouzově existovat. K domu zobrazenému na našem snímku se váže i kus „olomoucké“ tradice mocnáře Františka Josefa I., který zde byl v roce 1872 přítomen prvním maturitám. O tom ostatním a jiném se leccos zajímavého dozvíme téměř každou středu v muzeu.

Beze změny zůstávají také v novém roce 2017 podmínky členství. To znamená, že všichni členové mají volný vstup na všechny akce pořádané VSMO, ale i do stálých expozic i přechodných výstav a jiných akcí Vlastivědného muzea v Olomouci. Každý člen se samozřejmě může aktivně zúčastnit práce v kterékoliv odborné sekci VSMO. Zůstává však jediná povinnost – **uhrazení členského příspěvku** v nezměněné výši 100 Kč (u studentů 50 Kč) za celý rok.

Obnovení členství zaplacením příspěvku je možné:

- nejlépe platbou v kanceláři VSMO (v pracovním čase každé pondělí a středu),
- poštovní složenkou (pokud vám byla zaslána) nebo bankovním převodem,
- případně platbou na první schůzce odborné sekce.

Mělo by se tak stát **do konce března 2017**, kdy končí platnost průkazu (nahrazeného ústřížkem složenky) z roku 2016.

Přednášky – besedy

Nad novými poznatky v této tradiční formě naší činnosti se budeme opět scházet **vždy ve středu v sále Radecského v 1. poschodí, zpravidla (s jedinou výjimkou) od 17 hodin.**

11. ledna – představí pracovnice Vlastivědného muzea Mgr. Veronika Hrbáčková cestu k obnovení figuríny **hanáckého obra Josefa Drásala**. (Přednáška odložena ze 14. září 2016.)

18. ledna – beseda s Milanem Tichákem, autorem nové publikace **Příběhy olomouckých pomníků a hřbitovů**.

Připravily sekce literárně historická a Historická Olomouc.

25. ledna – Císař František Josef I. na vojenských manévrech na Konicku roku 1887 v záznamech obecních kronik. Uvádí Bc. Ján Kadlec, sekce Historická Olomouc.

1. února – Putování po Bouzovsku a Lošticku. Beseda Karla Faltýnka z Národního památkového ústavu v Olomouci zaměřená na vzpomínky pamětníků, strašidla a zdejší legendy. Připravila sekce národopisná.

8. února – Přehled nejvýznamnějších archeologických výzkumů realizovaných na střední Moravě v loňském roce – tradiční blok přednášek odborníků všech zdejších archeologických pracovišť (o celkové délce 2-3 hodiny), připravený naší sekci archeologickou.

15. února – Slovenské deputace k císařskému dvoru (do Olomouce) v letech 1848–1849. Přednáší doc. PhDr. Milada Písková, sekce historická.

22. února – k jubileu hudebního skladatele **Jana Václava Stamice** (1717–1757) a jeho **mannheimské školy**. Pořadem s hudebními ukázkami připraveným sekcemi hudební a literárně historickou provázejí Mgr. Jana Loskotová a Ing. Ladislav Kunc.

1. března – O současných českých archeologických výzkumech v Kurdistánu nás na pozvání sekce archeologické poučí doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D., z katedry historie Filozofické fakulty UP v Olomouci.

8. března – beseda s dramatikem a dramaturgem Českého rozhlasu Olomouc **Janem Sulovským** nejen o jeho dramatické tvorbě. Připravila sekce literárně historická.

15. března – už od **16 hodin!** – Přednáška na téma **Krušnohorské uctívání duchů (démonologie) v kontextu barokní imaginace**. Na pozvání národopisné sekce přednese PhDr. Jiří Wolf z Muzea města Duchcova.

22. března – Kraličtí varhanáři a jejich stopy v Olomouci a okolí. Promluví Mgr. Václav Uhlíř z katedry muzikologie FF UP. Připravila sekce hudební.

29. března – Divoká krása Jeseníků je název přednášky Ondřeje Bačíka, předsedy Společnosti přátel Jeseníků. Je spojena s **komentovanou prohlídkou výstavy** stejného zaměření probíhající ve Vlastivědném muzeu.

5. dubna – 150 let Slovanského gymnázia v Olomouci. Významné výročí první české střední školy na Moravě (1867) připomene PhDr. Milan Tichák, sekce Historická Olomouc.

12. dubna – národopisná sekce připravila besedu se spisovatelem Miroslavem Kobzou, autorem příběhů ze starých časů z okolí Zábřeha: **Povídánky od nitěných knoflíků**.

19. dubna – cestu **4. zeměbraneckého hulánského pluku z Olomouce** Velkou válkou 1914–1918 nám připomenou **na starých fotografiích** Mgr. Jaroslav Hudský a sekce Historická Olomouc.

26. dubna – výstavou s názvem **Milování v přírodě** nás zasvěceným komentářem provede Mgr. Peter Adamík, Ph.D.

3. května – **Jízda králů na Hané** – historie a současnost pozoruhodného výročního obyčeje. Promluví Mgr. Josef Urban, odborný pracovník Vlastivědného muzea v Olomouci.

10. května – **Životní jubilea zasloužilých ředitelů Slovanského gymnázia** (Jan Ev. Kosina, Vít Hřivna). K oslavě 150. výročí školy připravil PhDr. Milan Tichák, sekce Historická Olomouc.

17. května – komentovaná prohlídka zrestaurovaného **modelu Husova sboru v Olomouci** za doprovodu konzervátorky Vlastivědného muzea Mgr. Lucie Janusové. (**Sraz je v 17 hodin** před kostelem v ulici U Husova sboru 538.)

24. května – společná návštěva s prohlídkou **Prečanovy knihovny v Arcibiskupské rezidenci** připravená sekci literárně historickou. Provází Mgr. Jana Oppeltová, Ph.D., z katedry historie FF UP. (**Sraz v 16.50 hodin** v recepci paláce na Biskupském náměstí!)

31. května – na tajemné téma **Vampýrismus, upíři a jejich rodinní příslušníci** promluví PhDr. Jan Štěpán, Ph.D., sekce historická.

7. června – komentovaná prohlídka další výstavy probíhající právě v muzeu (v Mendelově sále) s názvem **Tajemné proměny hornin v devonu**. Osvětlí vedoucí Přírodovědného ústavu VMO Ing. Pavel Novotný.

14. června – obdobně jako 24. května zavítáme se sekci literárně historickou opět do Arcibiskupského paláce, tentokrát k návštěvě **Arcibiskupské knihovny** (se stejnou průvodkyní a za okolností uvedených výše u středy 24. května).

Vycházky – exkurse

Až na dále uvedené výjimky patří této formě našeho snažení **soboty**.

*Sérii setkání s cílem získání nových vlastivědných poznatků mimo prostory Vlastivědného muzea už tradičně zahajujeme hned **na Nový rok 2017** krátkou **Vlastivědnou vycházkou ve 14.30 hodin u kina Metropol** (na rohu Zámečnické a Sokolské ulice). Provází PhDr. Milan Tichák.*

28. ledna – se sekci archeologickou **do Brna** na výstavu Moravského zemského muzea – **Vítejte u neandertálců** v Pavilonu Antropos (Pisárecká 5, Brno-Pisárky). Doprava vlastní nebo společná vlakem z Olomouce, hl. n., v 9.06 hodin (v Brně dále tramvají č. 1 na zastávku Pisárky – výstaviště). Začátek společné komentované prohlídky v 11.15–11.30 hodin. Vstupné: plné 90 Kč, zvýhodněné 45 Kč.

22. dubna – další pozvání archeologické sekce, tentokrát **do okolí Zlatých Hor** k prohlídce jesenických středověkých těžebních areálů drahých kovů. Doprava již zavedeným způsobem: vlastními vozidly (s volnými místy pro přihlášené na mobil 603 591 821 nebo mail pavlina.kalabkova@upol.cz). Sraz účastníků v 9 hodin na zastávce autobusů u tržnice.

13. května – **na výlet do Loštic** – s prohlídkou tamního muzea, památníku Adolfa Kašpara, synagogy, muzea tvarůžků a vycházkou po městě s komentářem Karla Faltýnka z Národního památkového ústavu v Olomouci – zve národopisná sekce. Odjezd z Olomouce vlastními vozidly v 9 hodin od tržnice – obdobně způsobem, který se osvědčil u archeologů. (Kontakt tentokrát hnala@tiscali.cz nebo tel. 739 017 357.)

27. května – exkurse **do jeskyní Moravského krasu** s prohlídkou významných archeologických nalezišť v Koňské jámě a v Rytířské jeskyni pod vedením Mgr. Martina Dolce, Ph.D., z katedry historie FF UP. **Odjezd z Olomouce v 9 hodin za podmínek uvedených výše u akce 22. 4.**

3. června – **vlastivědná vycházka** s připomínkou několika významných výročí i památných objektů na cestě **z Purkrabské ulice Bezručovými sady k hotelu Palác**. Sraz ve 14 hodin u Arcibiskupského semináře na Žerotínově náměstí. Vede PhDr. Milan Tichák.

V pátek 9. června přijmeme pozvání naší sekce hudební na **KONCERT** – v rámci již populární akce Noc kostelů – v chrámu P. Marie Sněžné **18.30 hodin**.

Vlastivědné zájezdy

Také v roce 2017 se **o sobotách** uskuteční několik oblíbených autokarových zájezdů za poznáním vlasti (i bližšího okolí). **Odjezd vždy v 7 hodin od tržnice** (z bývalého autobusového nádraží).

20. května – do východních Čech (státní zámek Žleby, Slatiňany a další památky), vede Anna Petrželová. Cena 300 Kč.

17. června – Archeopark Chotěbuz – Český Těšín (i polský Cieszyn). Prohlídka nového archeoparku spojeného s raně středověkým hradištěm, muzea v Českém Těšíně, Zámeckého vrchu v Cieszyně s pozůstatky hradu a s rozhlednou atd. Vstupné do archeoparku stejně jako do muzea 90 Kč (snížené 50 Kč). Bez zajištěného občerstvení! Cena zájezdu 200 Kč.

24.–25. června – dvoudenní zájezd (s ubytováním v Praze) **Za poklady českých dějin do středních Čech** (Stará Boleslav, hora Říp, Břevnovský klášter, Lány). Připravila sekce historická, vede doc. Milada Písková. Cena za dopravu 670 Kč, za nocleh v Praze 500 Kč.

V předstihu oznamujeme také náš plán zájezdů v další části roku s možností závazně se přihlásit už nyní:

16. září – do polské Nisy a Brzegu (prohlídka města, zámku Piastowců a pozůstatků bastionové pevnosti). Vede Bc. Ján Kadlec, cena zájezdu 240 Kč.

30. září – na státní zámky **Rájec nad Svitavou, Lysice** v oblasti Moravského krasu. Vede Anna Petrželová, cena 160 Kč.

7. října – na východ Moravy do Bystřice pod Hostýnem, Podhradní Lhoty, Rajnochovic, Kelče aj. za vedení doc. Dr. Milady Pískové. Cena 230 Kč.

Z programu dalších sekcí

Jak už bylo v úvodu řečeno, nebyl důvod ke změnám zavedeného stylu práce, což platí i pro činnost našich sekcí a jejich vlastní pracovní program. V platnosti plně zůstává i to, že na svých schůzkách (většinou v pracovní místnosti VSMO v přízemí budovy muzea na nám. Republiky) rádi uvítají nové zájemce o hlubší poznání ve zvolených oborech. Proto můžeme v podstatě opsat z předchozích edicí našeho programového listu, že:

SEKCE ASTROLOGICKÁ se schází jako dosud **každou lichou středu v 17 hodin**.

SEKCE DĚJIN LÉKAŘSTVÍ sdělí později termíny tří pravidelných setkání (v únoru, dubnu a červnu) vyplně-

Na památku zájezdu 17. září 2016 – zbytky opevnění v terénu blízko Jablunkova ve Slezsku.

ných odbornými přednáškami. V únoru, některý **pátek v 15 hodin**, promluví doc. MUDr. Alois Krobot, Ph.D., na téma Léčebná rehabilitace v minulosti ve srovnání se současnými možnostmi a dále Mgr. Růžena Zaoralová o vývoji středního zdravotnického školství v Československu v letech 1916–1938.

Příznivci a pěstitelé jazyka **ESPERANTO** se scházejí pravidelně **každý pátek v 16 hodin**.

GENEALOGICKÁ SEKCE má pravidelné schůzky **každé třetí úterý v měsíci** (17. 1., 21. 2. atd.) **v 15 hodin**.

NUMISMATICKÁ SEKCE se kolektivně schází **v sále Radeckého každou třetí sobotu v měsíci** (21. 1., 18. 2., 18. 3. atd.) **v 8 hodin**. Menší setkání (členů výboru) probíhá také **každou první středu** (od 4. ledna) v 15 hodin v restauraci u Huberta (Dům armády).

KAKTUSÁŘI se podle mnohaleté tradice setkávají ke schůzkám s odbornou přednáškou **v sále Radeckého každou první sobotu v měsíci** (tedy 7. 1., 4. 2. atd.). V červnu nás pozvou na tradiční výstavu kaktusů a sukulentů v atriu muzea.

PŘÍRODOVĚDNÁ SEKCE dá o sobě vědět, jen co skončí zima, **HOUBAŘSKOU PORADNOU** v místnosti VSMO vždy **v pondělí od 16 do 17.30 hodin**. Začátek včas oznámíme!

Vzhledem k poměrně dlouhé době příprav nového programu může časem dojít z nepředvídatelných příčin k nutným změnám, za které se předem omlouváme. Na druhé straně však není vyloučeno, že svou nabídku aktuálně rozšíříme. Sledujte proto vždy novější sdělení ve vývěsní skříňce na budově Vlastivědného muzea na náměstí Republiky v Olomouci. Určité informace najdete i na internetových stránkách www.olomouc.cz, případně *historická.olomouc.cz*.